

УДК 330

Базар М. - ст. гр. ЕЗ-21

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

СУТЬ ТА ФУНКЦІЇ ГРОШЕЙ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Ціх Г.В.

Гроші – це особливий вид товару, який виконує роль загального еквіваленту вартості і має свою специфічну вартість. Для того, щоб краще зрозуміти суть грошей, потрібно уявити їхню роль. Найкраще економічна суть грошей проявляється в їх функціях. Традиційно в економічній науці виділяють п'ять основних функцій грошей, які у їх системній єдності становлять реальне функціонування грошової маси.

Функція грошей як міри вартості проявляється через вимір грошової вартості (ціни) товарів. Без кількісного визначення вартості в ціні товару неможливе ринкове господарство та еквівалентний товарний зв'язок між товаровиробниками. Для забезпечення виконання грошима функції міри вартості держава у законодавчому порядку впроваджує масштаб цін, встановлюючи певну грошову одиницю розрахунків – національну валюту. Масштаб цін відіграє важливу технічну роль при виконанні грошима функції міри вартості.

Гроші як засіб обігу. У цій функції гроші відіграють роль тимчасового посередника при обміні товарів. У сфері товарного обігу при купівлі-продажу товарів гроші (готівкою або на банківському рахунку) обов'язково повинні бути наявними. Функцію засобу обігу виконують реальні гроші. Акт реалізації товару на ринку або акт перетворення товару в гроші – центральний, найважливіший у ринковому господарстві. Процес товарно-грошового обміну здійснюється за формулою: $T_1 - G - T_2$; де $T_1 - G$ - продаж товару; $G - T_2$ - купівля іншого товару за гроші. Ця формула відображає ту реальність товарного обміну, що в умовах ринкових відносин гроші важливіші, ніж товар. У краще становище потрапляє той суб'єкт господарювання, який має гроші (покупець), а не той, який має товар (продавець).

Функція грошей як засобу платежу відображає особливості кредитного господарства, тобто реалії купівлі-продажу товарів у кредит з відстрочкою оплати (платежу). Тобто покупці сплачують гроші за придбані товари лише тоді, коли настає строк платежу.

Функція грошей як засобу нагромадження. У цій функції гроші вилучаються з товарного обігу і нагромаджуються на банківських рахунках. Такі заощадження є об'єктивною потребою розвитку ринкового господарства. Банки акумулюють гроші як засіб нагромадження і через позику знаходять їм прибуткове застосування в інших структурних ланках народного господарства.

Світові гроші у функціональному плані відображають вихід товарно-грошового обміну за межі національних кордонів. Порівняння купівельної спроможності грошових одиниць різних країн відбувається на міжнародних валютних ринках. При цьому виникає специфічний інструмент міжнародного порівняння національних грошей – валютний курс. Говорячи про світові гроші, потрібно розглянути поняття "конвертованість" валют – це здатність національної валюти вільно обмінюватись на іноземні валюти у всіх видах грошових операцій по дійсному валютному курсі. Українська гривня поки що не є конвертованою валютою, це пов'язано з недосконалістю ринкових відносин, недостатнім товарним покриттям гривні та загальною нестабільністю фінансової ситуації в Україні.